

MODTAGET

14 DEC. 2004

Parlamentarisk afdeling

1 Ungdommens Røde Kors – foretræde for Kulturudvalget

2
3 Ungdommens Røde Kors (URK) tager overgreb mod børn og unge meget alvorligt. Det er URK's
4 målsætning at hjælpe sårbare børn og unge i Danmark. Vi ser dog nogle forhindringer i dette i
5 forbindelse med lovforslaget om indhentning af børneattester.

6 7 **URK's aktivitetsgrundlag**

8 URK har ikke noget krav til frivillige om medlemskab i foreningen. De ca. 2500 frivillige i URK, er
9 teenagere eller i starten af tyverne og hovedparten af dem er aktive i forskellige aktiviteter, hvor der
10 er fysisk, telefonisk eller virtuel kontakt med børn og unge.

11
12 URK har en stor gennemstrømning af frivillige. En typisk frivillig gør en stor indsats for vores
13 målgruppe i et år eller to for derefter at forlade foreningen. Endvidere er der mange frivillige, der
14 melder sig til at hjælpe på en aktivitet, fordi de f.eks. har et par uger til overs i sommerferien. Med
15 den gennemstrømning URK har af frivillige, vil vi skulle indhente op mod 1000 børneattester årlig.

16
17 Når en potentiel frivillig møder op for første gang, har vedkommende en forventning om, at kunne
18 deltage i URK's arbejde med det samme. URK's aktivitetsgrundlag er unges mulighed for hurtigt at
19 kunne komme i gang med en aktivitet. Uden denne mulighed er der ikke grobund for, det brede
20 aktivitetsudbud vi har i dag, da vi ikke vil kunne fastholde en potentiel frivillig. Det vil ændre
21 måden, hvorpå URK som forening agerer, drastisk

22
23 URK risikerer at miste mange potentielle frivillige, hvis disse først kan blive aktive, når der er
24 indhentet en børneattest fra Det Centrale Kriminalregister. For at kunne bibeholde rammen i URK's
25 arbejde i lokalgrupper og projekter, som bygger på ansvar, troværdighed og selvstændighed, vil
26 arbejdsgangen for indhentelse af en børneattest blive en tung administrativ affære. Et overslag viser,
27 at en sådan indhentelse vil skifte hænder 10 gange fra, en potentiel frivillig melder sig til en
28 aktivitet eller et projekt og til at vedkommende kan få svar på, om han/hun kan bruges.

29
30 Denne arbejdsgang vil være nødvendigt for, at URK som forening kan dokumentere, at vi
31 overholder loven om indhentelse af børneattester. En sådan dokumentation vil være i URK's
32 interesse for ikke at risikere at miste offentlige tilskud.

33
34 URK vil få en række spidsbelastningstidspunkter i løbet af året, f.eks. lige inden sommerferien, når
35 der kommer frivillige til ferielejre eller lige efter sommerferien, når et nyt skoleår/semester starter.
36 En eventuel lang sagsbehandlingstid for indhentning af børneattester i disse perioder vil gøre en
37 realisering af URK's aktiviteter meget sårbar. Endvidere vil en ekstra administrativ byrde betyde, at
38 URK's konsulenter på nogle områder vil skulle afstå fra at servicere frivillige i deres planlægning
39 og udførsel af aktiviteter.

40 41 **URK's kultur for samvær med børn og unge**

42 For at forhindre alle typer krænkelser af børn og unge har URK udarbejdet en samværspolitik. Med
43 samværspolitikken sætter URK nogle retningslinjer for samvær med børn og unge for at forhindre
44 fysiske og psykiske overgreb i URK. Samværspolitikken er løbende til debat, ligesom den løbende
45 revideres. Samværspolitikken er en del af URK's kultur og præsenteres for alle frivillige. For at
46 politikken er brugbar og en aktiv del af de frivilliges arbejde, har URK bl.a. udarbejdet nogle
47 dilemmaspørgsmål. Her skal den frivillige tage stilling til konkrete situationer, hvor et overgreb

1 eller en misforståelse kan finde sted. URK's landsstyrelse og udvalg er løbende ude i lokalgrupper,
2 projekter og aktiviteter for at snakke samværspolitikken igennem med frivillige.

3 4 **URK's holdning til det forelæggende lovforslag**

5 URK har, på linje med Dansk Røde Kors, valgt ikke at indhente børneattester. Hvis URK skulle
6 indhente børneattester fra samtlige frivillige, ville det skabe en række problemer for vores forening.
7 Det ville derimod, rent statistisk, næppe forhindre overgreb på børn og unge. Afhængig af hvordan
8 loven udformes, vil den påvirke vores muligheder for at hjælpe sårbare børn og unge.

9
10 I URK har vi svært ved at bedømme, ud fra det forelæggende lovforslag, hvilke frivillige der skal
11 tjekkes og hvornår. Kan interesserede f.eks. stadig møde op og hjælpe til i en børneklub eller en
12 lektiecafé, for at se om det er noget for dem? Hvis en frivillig kun er aktiv en uge om året, skal
13 vedkommende så tjekkes? Kan frivillige fra URK's udenlandske samarbejdsselskaber stadig
14 komme til Danmark og deltage i aktiviteter, der involverer børn og unge under 15 år? Anses en
15 virtuel eller telefonisk kontakt som hørende ind under betænkningen til lovforslagets rammer om
16 "tillidsskabende forhold"? Kan vi risikere, at skulle aflyse aktiviteter med kort varsel, fordi der skal
17 indhentes børneattester for nye frivillige, der må springe til i sidste øjeblik?

18 19 **Opsamling**

20 URK mener, det er godt, at der bliver gjort en indsats, for at komme overgreb på børn og unge til
21 livs. Vi betvivler dog, om en lovgivning som den forelæggende lever op til formålet og frygter, at
22 den i høj grad vil ændre så meget på URK som forening, at vi vil få svært ved at arbejde for sårbare
23 børn og unge på den måde, vi gør i dag. Vi mener, at loven fokuserer alt for lidt på at forebygge
24 overgreb. Vi er meget i tvivl om, hvilke af vores frivillige, der skal indhentes børneattester på og
25 hvornår de frivillige skal tjekkes. Vi er nervøse for, at den sagsbehandlingstid, loven vil give, vil
26 gøre, at vi ikke kan realisere vores aktiviteter. Vi håber at lovforslaget, i den endelige udformning,
27 vil tage højde for de problemer, indhentning af børneattester kan forårsage i en forening som URK.
28 Hvis URK kan bidrage yderligere i det videre arbejde på dette område er vi meget interesseret i det.

Bilag: URK' aktiviteter + URK' samværspolitik

Foretræde for Kulturudvalget den 15. december 2004

Deputation fra Ungdommens Røde Kors (URK)

Ordfører for deputationen:

Carsten Cederholm

- Frivillig i URK
- Medlem af Kursusudvalget
- Har løbende arbejdet med børneattestsagen i URK

Pia Hvid

- Frivillig i URK
- Formand for Lokalgruppeudvalget
- Har løbende arbejdet med børneattesten i URK

Troels Gauslå Engell

- Frivillig i URK
- Medlem af landsstyrelsen

Lasse Jensen

- Ansat i URK
- National konsulent
- Ansvar for lokalgrupper og national projekter

Vi vil gerne have stille en overhead-projekter til rådighed.

Aktiviteter i Ungdommens Røde Kors

Nedenstående er en kort oversigt over nogle af Ungdommens Røde Kors' (URK's) aktiviteter og hvordan de enkelte aktiviteter, kan blive påvirket af lovforslaget om indhentning af børneattester. Til de nationale aktiviteter er der tilknyttet obligatoriske kurser, der sikre, at de frivillige er i stand til at håndtere de problemer, de støder ind i forbindelse med det frivillige arbejde.

Nationale aktiviteter

Ferielejre

URK arrangerer hvert år sommerlejre over hele landet, for børn der ellers ikke ville have mulighed for at komme på ferie. Ferielejrene er en mulighed for børn fra familier med alkoholproblemer, børn som ikke har forældre eller børn hvis forældre ikke har råd til at tage på sommerferie m.v., for at komme væk fra en ofte barsk og trist hverdag. På en ferielejre vil der typisk være 50 børn og 25 frivillige, som tager af sted en uge i sommerferien. URK sender hvert år i juli ca. 700 børn af sted på ferielejre. Der er 13 ferielejre for børn mellem 7 og 13 år, 2 lejre for unge mellem 14 og 18 år. (Ud over lejrene, har URK et børnecruise, hvor børnene sejler på et stort sejlskib).

Ferielejrene er en af de URK-aktiviteter, hvis ikke den, hvor de frivillige får den tætteste kontakt med børnene. Der deltager hvert år 300-400 frivillige på ferielejrene. Mange af de frivillige er ikke medlemmer af URK og mange af de frivillige har ikke deltaget før. URK skal derfor indhente ca. 300 børnetester på en gang i sommerferien. Ofte vil der være nogle frivillige der springer fra, så der skal suppleres op med nye frivillige. Hvis URK kan risikere at skulle vente en uge, på at modtage børneattesterne, kan vi blive nødt til at aflyse ferielejre med kort varsel.

Ung på linje og UngOnline

Ung på linje og UngOnline er et samtaletilbud til unge, hvor der tilbydes ung til ung hjælp. (Primært til unge mellem 13 og 30 år). Her ringer børn og unge ind med alle typer problemer f.eks. incest, forældre der drikker, selvmordstanker og anoreksi. Ofte er de unge mere trykke ved at snakke med en anonym ung end med en ekspert. Ung på linje er en telefonlinje, mens UngOnline er en chatlinje på internettet. Der er ca. 75 frivillige på Ung på linje og UngOnline placeret henholdsvis i Århus og København.

Da de frivillige på Ung på linje og UngOnline ikke er i fysisk kontakt brugerne, bliver aktiviteterne kun indirekte berørt, hvis vi er nødt til at skære i sekretariatsbistanden, når de ansatte skal afsætte tid til at rykke lokalformænd, aktivitetsledere, projektledere for ansøgninger om børneattester og den øvrige administration.

Lokale aktiviteter

Lektiehjælp og børneklubber

De fleste af URK's lokalgrupper har lektiehjælp og/eller børneklubber, som en del af deres lokale aktiviteter. Lektiehjælp er tænkt som en hjælp til børn, hvor forældrene, af forskellige årsager, ikke kan hjælpe børnene med deres skolearbejde, men den er i høj grad også en social aktivitet, hvor børnene får lejlighed til at tale med unge om det, der fylder børnenes hverdag. Nogle steder ligger

lektiehjælpen på skolen, andre steder i boligområdet. Idéen med børneklubberne er, at skabe et fritidstilbud til børn, som ellers ikke har tilbud i deres fritid.

Mange af URK's medlemmer er frivillige på lektiecaféer og i børneklubber. De lokale aktiviteter køre helt selvstændigt, så der er ikke et nøjagtigt tal på, hvor mange frivillige der er på det område, men der er tale om adskillige hundrede. Ofte rekrutteres hjælperne, ved at de møder op og deltager en gang eller to, for at finde ud af, om det er noget for dem. Aktiviteterne har en vagtplan, hvor den frivillige kan deltage i det omfang vedkommende har tid. Nogle kommer flere gange om ugen, andre en gang om måneden, andre igen et par gange om året, når det passer ind i deres kalender. De fleste starter, som aktive lige efter sommerferien.

URK har ikke mulighed for på forhånd at vide, hvor ofte en hjælper vil deltage på aktiviteten og har dermed heller ikke mulighed for på forhånd at vide, hvor tæt tilknytning den enkelte får til børnene. Hvis der skal indhentes børneattester fra alle frivillige i URK's børneklubber og lektiecaféer, vil aktiviteterne få problemer med at fast holde og skaffe frivillige.

Asylcenter- og krisecenter aktiviteter

URK laver aktiviteter for de børn og unge, der bor på alle landets asylcentre og krisecentre. Ofte har børnene, oven i de problemer de har i deres hverdag, ikke noget at tage sig til på centrene. URK tager børnene på udflugt, lejer og spiller med dem. Flere asylcentre indhenter allerede i dag børneattester, og krisecentrene laver en egentlig screening af den frivillige. Det er vores erfaring, at det netop af denne grund, er svært, at rekrutterer frivillige til vores asylcenter- og krisecenter aktiviteter.

Ensom ung

Lokalgrupperne i København, Århus, Ålborg og Odense har ensom ung aktiviteter. Aktiviteterne består af chatlinjer for ensomme unge, hvor målet er, at de skal mødes i "den virkelige verden". Ensom ung arrangerer forskellige arrangementer for brugerne af chatlinjerne. De aktive på Ensom Ung har derfor også en direkte kontakt med de unge.

Andre lokale aktiviteter

Lokalt bliver der hele tiden oprettet nye aktiviteter. Lokalgrupperne laver vildmarksture, pigekaféer, aktiviteter for hjerneskade osv.. Så længe aktiviteterne foregår inden for URK's retningslinjer, blander landsorganisationen sig ikke i aktiviteterne. Det er derfor også svært at danne et overblik over, hvordan den enkelte aktivitet bliver påvirket af lovforslaget og hvor der i fremtiden bliver et behov for at indhente børneattester.

Internationale aktiviteter

URK deltager i forskellige udviklingsprojekter i udlandet og sender hvert år ungdomsfrivillige til Afrika. Umiddelbart bliver de internationale aktiviteterne ikke påvirket af lovforslaget, da de hører ind under lovgivningen i andre lande. Hvert år kommer der dog unge fra udlandet til Danmark, for at deltage i vores genbesøgsprojekt. De deltager f.eks. i aktiviteter i folkeskoler rundt om i landet. Af gode grunde er det ikke muligt, at indhente børneattester fra frivillige fra f.eks. Uganda. Endvidere påtænker URK at opstarte et samarbejde med udvekslingsstudenter i Danmark, men afventer udsagnet af den kommende lovgivning, da den ville kunne give anledning til problemer i denne sammenhæng.

Samvæerspølitik

- Del I - retningslinier til forebyggelse af fysiske og psykiske overgreb på børn og unge i Ungdommens Røde Kors
- Del II - retningslinier til forebyggelse af seksuelle overgreb på børn og unge i Ungdommens Røde Kors

Hvad er overgreb? • Hvad er fysiske og psykiske overgreb? • Hvad er seksuelle overgreb? • Hvad gør du, hvis mistanken opstår? • Hvad gør du, hvis det sker? • Hvad siger loven? • Hvad skal du som frivillig tilstræbe, overveje og undgå? • Hvad er formålet med denne folder? •

Denne folder »Samværspolitik - I og II« indeholder Dansk Røde Kors og Ungdommens Røde Kors' retningslinier til forebyggelse af overgreb på børn og unge.

De konkrete retningslinier oplistes på side 6-7 og 14-15

Retningslinierne er udarbejdet med inspiration fra følgende publikationer: BUII og Pædagogisk Medhjælper Forbund (1999): »Den gennemsigtige praksis« og »Når mistanken opstår«, Dansk Ungdoms Fællesråd (2000): »Børn er et fælles ansvar« og (2001): »Når legen går over stregen«, Det Danske Spøtjerkorps (2002): »Faktablad om seksuel misbrug af børn«, Det Kriminalpræventive Råd (1999): »Overgreb mod børn. Ser du det? Ger du noget?« og KFUM og KFUK (2002): »Det sker da ikke hos os«.

Baggrund

I år 2000 besluttede Dansk Røde Kors (DRK), at landsforeningen ikke indhenter straffeattester på frivillige. Straffeattester er ikke en garanti for, at overgreb på børn ikke vil finde sted.

Dansk Røde Kors og Ungdommens Røde Kors (URK) ønsker at fokusere på forebyggelse og vil via disse retningslinier mindske risikoen for, at der forekommer overgreb på børn og unge ved vores aktiviteter.

Formål

Retningslinierne skal beskytte de børn, vi har ansvaret for, og samtidig beskytte de frivillige fra at blive misforstået i deres handlinger.

Retningslinierne skal følges i alle situationer, hvor frivillige i DRK- og URK-regi arbejder med børn og unge.

Retningslinierne angiver en række forhold, man skal være opmærksom på, så man forebygger, at overgreb kan finde sted.

Samtidig anviser de, hvad man skal gøre, hvis man får mistanke om, at der til trods herfor sker overgreb på et barn.

Husk at indeholdet i denne folder kun er retningslinier.
- Det vigtigste er sund fornuft!

Samvæerspølitik - del I

- Retningslinier til forebyggelse af fysiske og psykiske overgreb på børn og unge i Ungdommens Røde Kors

Hvad er overgreb på børn og unge?

Overgreb på børn og unge er et begreb, der dækker over vidt forskellige grader af og former for krænkelse.

Bemærk:

Overgreb af seksuel karakter behandles i Samværspolitik del II (på side 11) i denne folder, og er derfor udeladt her.

Fysisk vold og mishandling

Fysisk vold er handlinger, hvor barnet/den unge skades fysisk, dog ofte med psykiske skader til følge. Eksempelvis er slag, spark, rusk, kvælningsforsøg og lignende påføring af kropslige skader udtryk for fysisk vold og mishandling.

Psykisk vold og mishandling

Sådanne overgreb kan være af udelukkende psykisk karakter eller den psykiske del kan være et resultat af en anden form for overgreb. Psykiske overgreb er eksempelvis indespærring og isolation, trusler eller andre verbale angreb, ignorering, ligegyldig og nedværdigende behandling.

Vanrøgt - fysisk og psykisk

Vanrøgt er manglende handlinger og forsømmelse i omsorgen for og plejen af barnet/den unge. Eksempelvis er det vanrøgt, når man afholder barnet/den unge fra at spise og drikke, få rent tøj, få sygdomsundersøgelse eller få opfyldt behovet for følelsesmæssig kontakt.

Retningslinier

Hovedreglen i arbejdet med børn og unge er, at samværet skal foregå på børnene og de unges præmisser, og som frivillig skal man derfor være opmærksom på de signaler, børn og unge sender.

Som frivillig bør du være opmærksom på:

- dit ordvalg og din brug af stemmeleje. Ords betydning og måden de bliver sagt på kan have stor effekt og tolkes vidt forskelligt af forskellige mennesker. Vær opmærksom på f.eks. ironi, sarkasme og sort humor. Det kan for børn være svært at forstå og forholde sig til. Generelt gælder det, at du skal være **klar og entydig** i din kommunikation – med voksne såvel som med børn og unge.
- den fysiske omgang med børnene. Fysisk berøring som f.eks. tjatten i leg eller hårde tag kan opfattes anderledes af barnet og andre frivillige end det, der var hensigten med berøringen.
- at fysisk berøring i sig selv kan være grænseoverskridende – også selvom berøringen ikke har voldelig karakter.
- at det er ok at bruge store ord, men at sagen er uddebatteret, når den er uddebatteret. Det er vigtigt ikke at bære eller vise nag.
- at det i arbejdet med børn og unge er legalt at få opbrugt sin tolerance. Når du mærker det, skal du være ærlig overfor dig selv og dine medfrivillige. Det er en sag mellem hjælpere og aktivitetsledere at få frustrationer bearbejdet i et børnefrit forum.

Retningslinier fortsætter på næste side »»

Som frivillig bør du undgå:

- at være alene med et eller flere børn. Det betyder selvfølgelig ikke, at man f.eks. ikke må tale alene med et barn, der har behov for det. Det betyder bare, at det er bedst at gøre det et sted, hvor andre kan se, men ikke høre jer.

- at der er låste døre, når frivillige og børn er sammen. Dette er for at beskytte børnene mod overgreb bag låste døre, men også for at beskytte den frivillige! En låst dør kan let føre til rygter om, at der foregår noget forkert bag døren - også når det ikke er tilfældet.

- at give privat telefonnummer, adresse og e-mail til børnene og at omgås børnene privat.

Som frivillig bør du tilstræbe:

- at være åben omkring emnet »overgreb«. Dialog er et vigtigt element i forebyggelsen. Tag aktivitetslederen med på råd og lad evt. denne styre dialogen.

- at diskutere omgangsformer med dine medfrivillige og børnene. Gennemsigtighed i måden, man er sammen på, giver færre misforståelser og mindsker risikoen for ubevidste overgreb. Sådan finder man f.eks. ud af om tjatten i leg og et knus i ny og næ er i orden.

- at anvende og tage stilling til denne folder. På den måde er du allerede i gang med forebyggelsen af overgreb mod børn og unge i Ungdommens Røde Kors.

Hvad gør du, hvis det sker i URK?

Som frivillig har du pligt til at reagere, hvis du oplever et overgreb på et barn eller en ung på en aktivitet. I den konkrete situation skal du således gribe ind og så vidt muligt stoppe overgrebet.

Det er imidlertid ikke altid, man direkte oplever et overgreb ske. I visse tilfælde vil du blot få mistanke om et overgreb, f.eks. via noget barnet har betroet dig, noget du har observeret eller et rygter, der er kommet dig for øre.

I alle tilfælde skal du:

- kontakte din aktivitetsleder og fortælle, hvad der er sket. Det er derefter dennes opgave at kontakte landssekretæren eller dennes stedfortræder på Ungdommens Røde Kors' sekretariat, som herefter har ansvaret.

Ungdommens Røde Kors' sekretariat har telefonnummer: 35 37 25 55 ▼

Underretningspligt

Overgreb på børn og unge kan foregå f.eks. i forbindelse med URK - aktiviteter. Men overgreb sker også i familien.

Udover at du som frivillig har pligt til at reagere på overgreb i URK regi, har alle, der beskæftiger sig med børn og unge underretningspligt, hvis de oplever indikationer på overgreb.

Loven om Social Service siger, at du har pligt til at underrette kommunen, hvis du får kendskab til, at et barn eller en ung er udsat for vanrøgt, vold eller mishandling fra forældre eller anden opdragers side. URK er i dette tilfælde »anden opdrager« – red.

I alle tilfælde skal du:

- nedskrive konkrete og detaljerede iagttagelser af problemerne.
- kontakte din aktivitetsleder og fortælle, hvad du har iagttaget. Det er derefter dennes opgave at kontakte landssekretæren eller dennes stedfortræder på Ungdommens Røde Kors' sekretariat, som herefter har ansvaret for at melde det til kommunen.

Samværspolitik - del II

- Retningslinier til forebyggelse af seksuelle overgreb
på børn og unge i Ungdommens Røde Kors

Hvad er seksuelle overgreb på børn og unge?

Overordnet kan seksuelle overgreb på børn og unge defineres som alle handlinger eller situationer, hvor en voksen eller ældre person udnytter en mindreårig ved at inddrage ham eller hende i seksuelle handlinger.

Verbal krænkelse

En verbal krænkelse er f.eks., når en pige i puberteten får omtalt sine bryster som »store patter« eller udsættes for lignende udtalelser om sin krop.

Psykisk krænkelse

En psykisk krænkelse kan f.eks. være en situation, hvor et barn presses til at deltage i en leg eller et spil, hvor man gradvist skal tage tøjet af for til sidst at sidde helt eller halvt klædt af foran andre uden, at det nødvendigvis indebærer, at man har direkte kontakt med hinanden.

Fysisk krænkelse

Dækker over alt fra at tvinge sig ret til at røre ved et barn over at tvinge et barn til at røre én til at have egentlig seksuelt samkvem.

Andet

Et overgreb kan også være at tage pornografiske billeder af børn til eget brug eller til distribuering, f.eks. via internettet.

Loven om seksuelle overgreb på børn og unge

Ifølge straffeloven er det strafbart at:

- have samleje med eller anden kønslig omgang med, f.eks. »pille ved« et barn under 15 år.
- have samleje eller anden kønslig omgang med en person under 18 år, hvis personen er betroet én »til opdragelse«, eller hvis det seksuelle forhold skyldes groft misbrug af alder og erfaring.
»Betroet til opdragelse« indbefatter også, når børn deltager i URK-aktiviteter.- red.
- blufærdighedskrænke et barn.

Ud over disse regler har alle voksne pligt til at overholde den generelle underretningspligt i loven om social service.

Det vil sige at:

- alle, der opdager, at et barn under 18 år udsættes for en uacceptabel behandling, skal reagere ved at henvende sig til socialforvaltningen i den kommune, hvor barnet bor. (se afsnittet »Hvad gør du hvis mistanken opstår« på side 17)

Hvor og hvordan sker krænkelserne?

Indsatsen mod overgreb ville være lettere, hvis det var muligt at udpege krænkere som en bestemt type personer. Det kan man ikke, idet krænkere ikke har fælles karakteristika, der gør dem lette at gænke.

Langt de fleste overgreb begås dog af personer, som barnet kender og har tillid til; det vil sige familie, lærere, pædagoger, familiens venner og fritidsledere, men også andre børn.

De fleste overgreb foregår i familien. Forhold indledes ofte langsomt, og ved at misbrugeren opbygger et tillidsforhold til barnet og omgivelserne, hvilket kan tage uger eller måneder.

Selvom overgreb oftest sker under ovenstående forhold, findes der ikke omstændigheder eller miljøer, som er risikofrie.

Hvem krænkes?

Børn, som lider under manglende opmærksomhed og omsorg fra de nærmeste voksne, er imidlertid i en større risikogruppe for seksuelle overgreb. Dette, fordi de ganske simpelt har øget brug for at få opmærksomhed fra en voksen.

Alle børn kan blive ofre...

Retningslinier

Hovedreglen i arbejdet med børn og unge er, at samværet skal foregå på børnene og de unges præmisser, og som frivillig skal man derfor være opmærksom på de signaler, børn og unge sender.

Snak sammen og vær sikker på, at hverken dine egne, dine medfrivilliges eller børnenes grænser overskrides.

Gør det evt. til en vane at snakke sammen efter hver aktivitet.

Som frivillig bør du være opmærksom på:

- at knus kan opfattes forskelligt. Det er svært at definere, men der er forskel på »bekræftende« knus og »kærlige« knus.
- at fysisk berøring i sig selv kan være grænseoverskridende – også selvom berøringen ikke har seksuel karakter.

Retningslinier fortsætter på næste side »»

Som frivillig bør du undgå:

- favorisering af et eller flere børn på en upassende eller overdreven måde.
- forkert/upassende fysisk kontakt med et barn.
- at være alene med et eller flere børn. Det betyder selvfølgelig ikke, at man for eksempel ikke må tale alene med et barn, der har behov for det. Det betyder bare, at det er bedst at gøre det et sted, hvor andre kan se, men ikke høre jer.
- at det er låste døre, når frivillige og børn er sammen. Denne retningslinje er til både for at beskytte børnene mod overgreb bag låste døre, men også for at beskytte den frivillige – en låst dør kan let føre til rygter om, at der foregår noget forkert bag døren – også når det ikke er tilfældet.
- at give privat telefonnummer, adresse og e-mail til børnene og at omgås børnene privat.

Som frivillig bør vi tilstræbe:

- at det ikke altid er den samme frivillige, der hjælper barnet i intime situationer, for eksempel ved hjælp til toiletbesøg, bad og lignende.
- altid at være åbne omkring emnet »overgreb«. Dialog er et vigtigt element i forebyggelsen. Det gælder såvel den dialog, der er frivillige imellem, som den dialog, der er mellem børn og frivillige.